

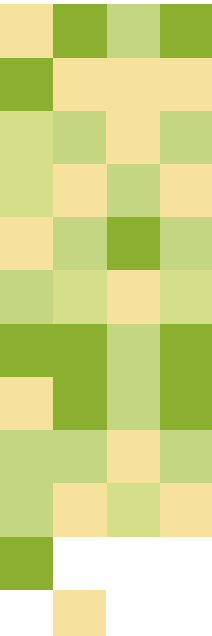
Gofalu am Les Anifeiliaid wrth eu Cludo

Cyngor i gludwyr dofednod

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Os hoffech gyfarwyddiadau manwl, ffurflenni neu fwy o gyngor, ewch ar y wefan:

www.cymru.gov.uk/llesanifeiliaid

neu cysylltwch â:

Swyddfa'r Prif Swyddog Milfeddygol
Llywodraeth Cynulliad Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Ffôn: 02920 823059

ISBN 978 0 7504 4760 7

© Hawlfraint y Goron Gorffennaf 2008

CMK-22-01-096

DI350809

Daeth Rheoliad newydd gan yr UE ar gyfer cludo anifeiliaid i rym ar 5 Ionawr 2007.

Os ydych chi'n cludo anifeiliaid, dylech ofalu'ch bod yn gwybod am y rheolau a'r trefniadau newydd sy'n effeithio arnoch chi. Nod y rheolau yw gofalu am les anifeiliaid wrth eu cludo.

Daeth y rheolau i rym ar 5 Ionawr 2007 ac maen nhw'n effeithio ar unrhyw un sy'n cludo anifail asgwrn cefn fel rhan o weithgarwch economaidd.

Bydd gofyn i unrhyw un sy'n cludo dofednod* ystyried nifer o bwyntiau penodol. Mae disgrifiad bras ohonyn nhw yn y daflen hon. Cewch gyngor a gwybodaeth fanylach ar y wefan:

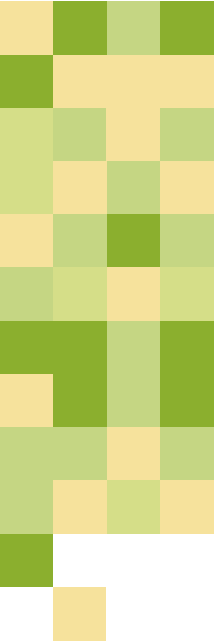
www.cymru.gov.uk/llesanifeiliaid

Ydy'r rheolau newydd yn effeithio arnoch chi?

Mae'r Rheoliad yn effeithio ar bawb sy'n cludo anifeiliaid at bwrpas economaidd. Ym Mhrydain, mae hyn yn golygu cludo anifeiliaid at bwrpas busnes i wneud elw, yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, i berson neu gwmni sy'n gysylltiedig â'u cludo. Nid yw'r Rheoliad yn ymwneud â:

- Cludo anifail at bwrpas nad yw'n weithgarwch economaidd.
- Cludo anifail i bractis neu filfeddygfa o dan gyngor milfeddyg

* Yn y cyd-destun hwn, mae dofednod yn cynnwys ieir, hwyaid, gwyddau, twrcwn, ieir gini, soffleir, ffesantod a phetrisod.

Yn ôl y Rheoliad, rhaid i bawb sy'n cludo anifail ar unrhyw daith wneud yn siwr:

- Na chaiff anifail ei gludo mewn ffordd fyddai'n debygol o achosi poen neu ddiodefaint diangen iddo.
- Bod y daith mor fyr â phosibl.
- Bod yr anifail yn ffit i deithio.
- Bod y rheini sy'n trin yr anifail wedi'u hyfforddi ac yn gymwys i wneud hynny.
- Bod y cerbyd a'i gyfleusterau llwytho a dadlwytho wedi'u dylunio, eu hadeiladu a'u cynnal i osgoi anafiadau a dioddefaint.
- Bod anifeiliaid yn cael dŵr, bwyd a gorffwys yn ôl yr angen, a bod digon o lawr ganddynt a digon o uchder yn y cerbyd.
- Os nad ydych yn allforio'r anifail, bod gennych ddogfen sy'n dangos y canlynol: o ble daeth yr anifail; ei berchennog; man cychwyn y daith a phen y daith; dyddiad cychwyn y daith a hyd tebygol y daith (y Dystysgrif Cludo Anifeiliaid yw'r ddogfen hon fel arfer).

Mae gofynion ychwanegol os ydych yn cludo dofednod ar deithiau 'byr' dros 65km (tua 40 milltir) sy'n para hyd at 8 awr.

Rhaid i gludwyr:

- Fod wedi cael tystysgrif awdurdodi cludwyr Math 1.
- Sicrhau (o 5 Ionawr 2008) bod gan yrwyr a'u cynorthwywyr dystysgrif cymhwysedd.

- Dangos bod ganddynt staff ac offer i gludo anifeiliaid mewn ffordd briodol ac nad oes cofnod iddynt dorri deddfwriaeth lles anifeiliaid yn y 3 blynedd diwethaf

Yn ogystal â'r uchod, mae nifer o ofynion eraill ar gyfer teithiau 'hir' o fwy nag 8 awr.

Rhaid i gludwyr dofednod:

- Fod wedi cael tystysgrif awdurdodi cludwyr Math 2.
- Gofalu bod ganddynt gynlluniau wrth gefn ar gyfer argyfwng

Gofynion penodol

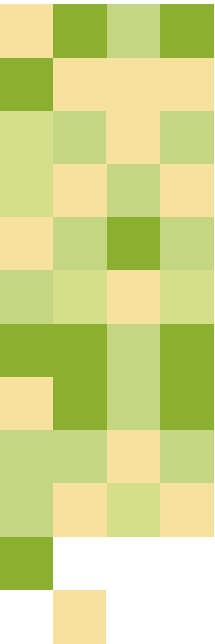
Amserau teithio a darparu bwyd a dŵr

Nid yw'r Rheoliad yn pennu amser teithio hiraf ar gyfer dofednod. Fodd bynnag, y mae'n pennu pryd y dylid darparu bwyd a dŵr:

- ar ôl 12 awr ar gyfer adar llawndwf.
- ar ôl 24 awr ar gyfer cywion - cyn belled â bod y daith yn gorffen 72 awr ar ôl iddynt ddeor.

Gan ei bod yn anodd darparu dŵr a bwyd i ddofednod ar y rhan fwyaf o gerbydau cludo masnachol, yr amserau hyn i bob pwrpas yw'r terfyn ar hyd y daith.

- Nid yw amser y daith yn cynnwys yr amser a dreulir yn llwytho ac yn dadlwytho dofednod.

Pwyntiau cyffredinol

- Nid oes angen archwilio na chymeradwyo cewyll dofednod na'r cerbydau sy'n eu cludo, hyd yn oed ar gyfer teithiau o fwy nag 8 awr.
- Dylid asesu ffitrwydd dofednod cyn eu rhoi mewn cewyll a'u llwytho ar y cerbyd.
- Os nad y cludwr sydd i asesu eu ffitrwydd, yna dylai fod yna drefn glir ar bapur ar gyfer y sawl sydd yn asesu'r dofednod.
- Unwaith y bydd yn dechrau'u llwytho, y cludwr sy'n gyfrifol am les y dofednod tan eu bod wedi cael eu dadlwytho.
- Mae dofednod yn gallu gordwymo'n rhwydd wrth eu cludo a rhaid cymryd camau unioni'n gyflym os bydd yr amodau'n troi'n anffafriol yn ystod y daith (gweler cyhoeddiad Defra PB 11260*).

* Livestock transport vehicles - A guide to best practice for vehicle ventilation.

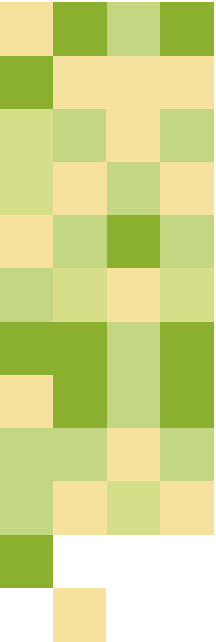
Faint o le i'w neilltuo

Nid yw faint o le sydd angen ei neilltuo wedi newid ers y rheolau diwethaf.

Categori	Arwynebedd
Cywion diwrnod oed	21 - 25 cm ² y cyw
Dofednod eraill: pwysau mewn kg	
< 1.6	180 - 200 cm ² /kg
1.6 - 3.0	160 cm ² /kg
3.0 - 5.0	115 cm ² /kg
> 5.0	105 cm ² /kg

Cyngor pellach

Mae'r daflen hon yn crynhoi gofynion Rheoliad yr UE mewn cysylltiad â dofednod. Mae taflenni eraill wedi'u cyhoeddi ar gyfer defaid, geifr, moch, ceffylau a gwartheg.

Os hoffech gyfarwyddiadau manwl, ffurflenni neu fwy o gyngor, ewch ar y wefan:

www.cymru.gov.uk/llesanifeiliaid

neu cysylltwch â :

Swyddfa'r Prif Swyddog Milfeddygol
Llywodraeth Cynulliad Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Ffôn: 02920 823059